

भूतेन्द्रियवशिनो द्विगुणद्विगुणोत्तरायुषः । द्वितीये तपसि लोके त्रिविधो देव-
निकायः—आभास्वरा महाभास्वराः सत्यमहाभास्वरा इति । एते भूतेन्द्रियप्रकृति-
वशिनो द्विगुणद्विगुणोत्तरायुषः, सर्वे ध्यानाहारा ऊर्ध्वरेतसः ऊर्ध्वमप्रतिहतज्ञाना
अधरभूमिष्वनाहतज्ञानविषयाः । तृतीये ब्रह्मणः सत्यलोके चत्वारो देवनिकायाः—
अच्युताः शुद्धनिवासाः सत्याभाः संज्ञासंज्ञिनश्चेति । अकृतभवनन्यासाः
स्वप्रतिष्ठा उपर्युपरिस्थिताः प्रधानवशिनो यावत्सर्गायुषः । तत्राच्युताः सवितर्क-
ध्यानसुखाः, शुद्धनिवासाः सविचारध्यानसुखाः, सत्याभा आनन्दमात्रध्यानसुखाः,
संज्ञासंज्ञिनश्चास्मितामात्रध्यानसुखाः, तेषुपि त्रैलोक्यमध्ये प्रतितिष्ठन्ति । त एते
सप्त लोकाः सर्व एव ब्रह्मलोकाः । विदेहप्रकृतिलयास्तु मीचपदे वर्तन्ते, न
लोकमध्ये न्यस्ता इति । एतदयोगिना साक्षात्कर्तव्यं सूर्यद्वारे संयमं कृत्वा
ततोऽन्यत्रापि, एवन्तावदभ्यसेद् यावदिदं सर्वं दृष्टमिति ॥ २६ ॥

(By Practising Samyama) On The Sun (The Point In The
Body Known As The Solar Entrance) The Knowledge
Of The Cosmic Regions Is Acquired (1). 26.

The cosmic regions are seven in number. Starting from AVĪCHĪ up to the summit of Meru is the Bhūḥ-loka (Loka = Region). From the Meru to the Pole-star (Dhruva) with planets, asterisms and stars, is the starry region called Antarīkṣa. Beyond that, is the region known as Svaḥ-loka having five planes. The third is Mahendra; the fourth is the Mahaḥ-loka of Prajāpati. These are the three Brahma-lokas, viz. Janaloka, Tapoloka and Satyaloka.

Then up to Avīchi, one placed above the other, are the six great hells wherein are the excesses of earth (Ghana), water (Salila), fire (Anala), air (Anila), void (Ākāśa) and darkness (Tamas) respectively and called the Mahākāla, Ambarīṣa, Raurava, Mahāraurava, Kālasūtra and Andha-tāmisra, in which creatures are born to suffer painful long lives as consequences of their accumulated sinful actions. Next come the seven nether worlds called Mahātala, Rasātala, Atala, Sutala, Vitala, Talātala, and Pātāla. The eighth is this Earth called Vasumatī with its seven Dvīpas